

ANALIZA ACTIVITĂȚII DE ANTREPRENORIAL ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Mihai GHIREA

Departamentul Economie și Management, grupa BA-211,
Facultatea Inginerie Economică și Business, Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova

Autorul corespondent: Mihai Ghirea, mihai.ghirea@em.utm.md

Îndrumător/coordonator științific: Iuliu ȚURCAN, dr., conf.univ., Universitatea Tehnică a Moldovei

Rezumat. *Antreprenoriatul se asociază cu inițierea și dezvoltarea unei afaceri. Însă termenul de antreprenoriat se poate asocia și cu inovarea. Fiecare antreprenor trebuie să aibă abilitatea de a găsi și de a acționa în funcție de oportunități pentru a transforma invențiile, tehnologia sau situațiile în produse noi și inovații viabile din punct de vedere comercial, el trebuie să poată transforma o oportunitate în capital. Pentru Republica Moldova antreprenoriatul este foarte important deoarece el deschide noi locuri de muncă și se efectuează anual transferuri înalte în bugetul național.*

Cuvinte cheie: *antreprenor, antreprenoriat, întreprindere, activitate, abilitatea .*

Introducere

Antreprenoriatul se referă la procesul de a iniția, dezvolta și gestiona o afacere cu scopul de a obține profit. Antreprenorii sunt persoanele care își asumă riscul de a-și investi timpul, energia și resursele pentru a lansa și conduce o afacere. Antreprenoriatul poate fi considerat un motor al economiei, deoarece afacerile nou-înființate aduc contribuții semnificative la creșterea economiei și crearea de noi locuri de muncă. Antreprenoriatul este, de asemenea, asociat cu inovația și dezvoltarea de noi tehnologii, produse și servicii care pot avea un impact semnificativ asupra societății. În Republica Moldova în anul 2021 întreprinderile micro, mici și mijlocii au adus venituri din vânzări de pînă la 183.569,7 mil. Lei și au oferit 314,9 mii locuri de muncă [1].

Suportul antreprenoriatului în Republica Moldova se bazează pe tendințele de dezvoltare a întreprinderilor autohtone, pe studiul experienței străine, pe evaluarea indicatorilor-cheie și pe analiza politicii existente de dezvoltare a antreprenoriatului în țara noastră – a formelor și metodelor de susținere utilizate.

Conceptele de antreprenor, antreprenoriat și caracteristicile lor

Antreprenoriatul este o activitate economică care într-o mare parte determină ritmul și calitatea dezvoltării social-economice a unei țări. Termenul de antreprenoriat se referă la procesul de a iniția și dezvolta o afacere cu scopul de a obține profit. Antreprenoriatul poate include dezvoltarea de noi produse sau servicii, identificarea oportunităților de piață, crearea de strategii de marketing și vânzări, gestionarea operațiunilor de afaceri și angajarea și gestionarea angajaților. În timp ce unii antreprenori încep afaceri mici, alții pot dezvolta afaceri multinaționale sau corporații. Deși el poate fi o activitate dificilă și riscantă, poate fi și o oportunitate de a-ți urma pasiunea și de a-ți dezvolta propria afacere, având libertatea și flexibilitatea de a lua decizii și de a-ți gestiona propriul timp și resurse. Însă domeniul economiei ne oferă un sens mai larg a termenului. Din această perspectivă noi putem egala termenul de "Antreprenoriat" nu numai cu "afacerea", dar și cu "inovare" și cu "transformarea unei oportunități în capital". La începutul secolului al XIX-lea, economistul francez Jean-Baptiste Say a formulat, de asemenea, o definiție mai largă a antreprenoriatului, spunând că acesta "conferă resurselor economice productivitate și randament mai mari" [2].

Un antreprenor este o persoană care își asumă riscul de a începe și conduce o afacere cu scopul de a obține profit. Un antreprenor este, în esență, un întreprinzător, care poate fi implicat în dezvoltarea, lansarea și gestionarea unei afaceri, indiferent de dimensiunea sau sectorul de activitate.

El poate fi considerat motorul economiei, deoarece creează locuri de muncă și generează venituri. Antreprenorii pot fi implicați într-o varietate de activități, inclusiv crearea de noi produse sau servicii, dezvoltarea de noi tehnologii, identificarea oportunităților de piață și punerea lor în aplicare, precum și gestionarea operațiunilor de afaceri. Antreprenorii sunt, de asemenea, cunoscuți pentru spiritul lor inovator și pentru abilitatea de a face față schimbărilor și provocărilor din piață. Ei pot fi autodidacți sau pot avea o pregătire academică într-un domeniu specific, dar ceea ce îi unește este dorința lor de a-și urma pasiunea și de a-și dezvolta propriul lor business. O persoană poate să devină un antreprenor dacă are abilitatea de a găsi și de a acționa în funcție de oportunități pentru a transforma invențiile, tehnologia sau situațiile în produse noi și inovații viabile din punct de vedere comercial.

Activitatea de antreprenoriat în Republica Moldova

În Republica Moldova antreprenoriatul ocupă un rol important în economia națională. Întreprinderile mici și mijlocii ocupă 98% din totalul întreprinderilor din țară, oferă noi locuri de muncă, stimulează concurența, transferuri esențiale în bugetul național. În anii 2012-2021 cele mai multe întreprinderi erau întreprinderi micro (întreprindere care are cel mult 9 salariați), iar numărul întreprinderilor mici (întreprindere care are până la 49 de salariați) și întreprinderilor mijlocii (întreprindere care are până la 249 de salariați) scădea. Tendința aceasta o vedem în Tabelul 1.

Tabelul 1

Nr. de întreprinderi în anii 2012-2021 (mii unități)

Anul	mijlocii	mici	micro	Total
2021	1,4	6,6	51,3	59,4
2020	1,4	6,3	49,6	57,2
2019	1,4	6,5	48,1	55,9
2018	1,3	6,4	48,0	55,7
2017	1,3	6,1	46,2	53,6
2016	1,3	5,8	44,5	51,6
2015	1,6	10,0	38,2	49,8
2014	1,6	10,1	40,6	52,3
2013	1,6	9,9	39,5	50,9
2012	1,5	9,6	38,3	49,4

Sursa: elaborat de autor în baza [1].

La fel creșteau și veniturile din vânzări ajungând de la 73057,0 mil. lei în anul 2012 până la 183.569,7 mil. lei în anul 2021. În Republica Moldova ponderea întreprinderilor pe tipuri de activități variază de la Comerț cu ridicata și cu amănuntul (41,6 %) până la Informații și comunicații (5,6%). Vezi Figura 1.

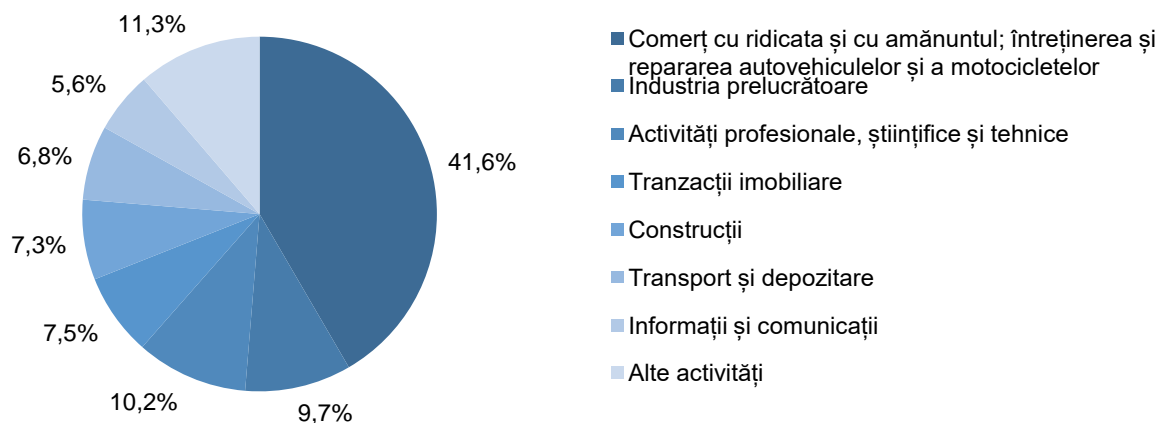

Figura 1. Ponderea întreprinderilor pe tipuri de activități economice în numărul total al întreprinderilor, în anul 2021

Sursa: Biroul Național de statistică

Tabelul 2

Demografia întreprinderilor pe forme de proprietate în 2021

	Numărul întreprinderilor
Total	38285
Proprietatea publică	583
Proprietatea privată	35481
Proprietatea mixtă (publică și privată) fără participare străină	28
Proprietatea străină	1441
Proprietatea întreprinderilor mixte	752

Sursa: Biroul național de statistică

La fel numărul de întreprinderi variază și în dependență de localitate unde se află. Cele mai multe întreprinderi se află în Mun. Chișinău, 23950 întreprinderi. Iar cele mai puține se află în UTA Gagauzia, doar 1203 întreprinderi. Vezi Tabelul 3.

Tabelul 3

Demografia întreprinderilor pe regiuni de dezvoltare

	Numărul întreprinderilor
Total	38285
din care:	
Mun. Chișinău	23950
Nord	4985
Centru	6098
Sud	2049
UTA Gagauzia	1203

Sursa: Biroul național de statistică

Concluzii

1. Antreprenoriatul este o activitate economică foarte importantă în dezvoltarea social-economică a unei țări.
2. În Republica Moldova ocupând un rol foarte important efectuând anual transferuri esențiale în bugetul național.
3. Analizând ultimii 10 ani ajungem la concluzia că cel mai mult se dezvoltă întreprinderile micro.
4. Antreprenoriatul nu poate fi egalat numai cu “afacerea”, dar și cu “inovația”.
5. Cele mai multe întreprinderi se află în mun. Chișinău, iar cele mai puține în UTA Gagauzia.
6. Întreprinderile cu proprietate privată sunt cele mai multe, iar cele mai puține sunt cele cu proprietate mixtă fără participare străină.

Referințe

1. <https://statistica.gov.md/ro/statistic-indicator-details/22#excel-tables-pages> [accesat 05.03.2023]
2. <https://bcapp.eu/ro/genie-actions/definirea-antreprenoriatului> [accesat 07.03.2023]
3. TIMOTIN, L. *Dezvoltarea activităților de antreprenoriat în Republica Moldova*: Ph.D. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017.